

Aan Provinciale Staten
Statencommissie WMC

Datum : 19 april 2011
Uw kenmerk : 2011WMC33 bijlage 3
Ons kenmerk : 808E0578
Contactpersoon : Tom Kooijman
Monica Steenman
E-mail : tom.kooijman@provincie-utrecht.nl
monica.steenman@provincie-utrecht.nl
Doorkiesnr. : 2453
2137
Bijlage(n) : 1

Onderwerp: Reactie op het verslag van bevindingen Ernst & Young jaarrekening 2010

Voorgestelde behandeling: ter kennisname

Aan Provinciale Staten,

Inleiding

De provincie Utrecht heeft een controleverklaring met een goedkeurende strekking bij de jaarrekening 2010 ontvangen. De jaarrekening 2010 sluit met een positief saldo van € 7.535.000 en een balanstotaal van € 753.005.000

Naar aanleiding van de uitgevoerde accountantscontrole op de jaarrekening 2010 heeft Ernst & Young Accountants LLP een verslag van bevindingen 2010 uitgebracht op 11 april 2011.

In het verslag worden de volgende onderwerpen behandeld:

1. de bestuurlijke samenvatting, waarin de belangrijkste conclusies op grond van de controle van de jaarrekening 2010 worden beschreven;
2. de controleaanpak van Ernst & Young; en
3. de uitkomsten van de controle.

Navolgend treft u een toelichting aan op de bevindingen van Ernst & Young. In deze toelichting wordt waar mogelijk per bevinding aangegeven welke acties er worden ondernomen en op welke termijn deze acties worden uitgevoerd.

Essentie / samenvatting:

Wij herkennen het beeld dat Ernst & Young schetst en zullen daar waar nodig aanvullende acties in gang zetten. Daarnaast zullen reeds eerder in gang gezette acties gecontinueerd worden, opdat de positieve lijn wordt voortgezet.

In 2010 lag de focus voor de ontwikkeling van de provinciale organisatie in het bijzonder op de uniformering en het efficiënter inrichten van de bedrijfsinrichting en –processen. Deze aanpak begint vruchten af te werpen, maar zal in de komende jaren verder uitgebouwd moeten worden. De bevindingen van de accountant moeten worden gezien tegen deze achtergrond.

Meetbaar / beoogd beleidseffect

Wij vertrouwen er op dat onze aanpak zal leiden tot verbetering van de interne beheersing.

Financiële consequenties

N.v.t.

Vervolgprocedure/voortgang

Behandeling op 30 mei 2011 in PS.

Concreet voorliggende vraag aan statencommissie / Provinciale Staten

Bijgaande notitie ter kennisgeving aannemen

Bijlage: Verslag van bevindingen 2010 Ernst & Young

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

De voorzitter, R.C. Robbertsen

De secretaris, H. Goedhart

OVERZICHT VAN DE BEVINDINGEN 2010 VAN ERNST & YOUNG EN DAARUIT VOLGENDE ACTIES (de nummering verwijst naar de nummering van de bevindingen van Ernst & Young, zie bijlage)

1. Bestuurlijke samenvatting

1.1 Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijft de accountant zijn belangrijkste conclusies op grond van de uitgevoerde controle van de jaarrekening 2010. In de laatste paragraaf van dit hoofdstuk zijn de belangrijkste bevindingen en aanbevelingen opgenomen van de uitgevoerde tussentijdse (interim)controle 2010 en follow-up.

1.2 Controleverklaring bij de jaarrekening 2010

Wij zijn verheugd wederom een controleverklaring met een goedkeurende strekking te hebben ontvangen bij de jaarrekening 2010 van de provincie Utrecht.

1.3 Analyse van het resultaat en vermogen

Het resultaat over het boekjaar 2010 bedraagt € 7.535.000 (positief), t.o.v. een (bijgesteld) begroot resultaat van nihil. Voor een nader inzicht in de opbouw van dit resultaat verwijzen wij naar het algemeen financieel verslag in de jaarrekening 2010, paragraaf 2; 'het rekeningresultaat'.

Het totaal van de reserves volgens de balans per jaareinde 2010 bedraagt € 459 miljoen hetgeen een afname betekent van ongeveer € 49 miljoen ten opzichte van 2009 (€ 508 miljoen). Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de inzet van de bestemmingsreserve Coalitieakkoord.

1.4 De informatiewaarde van de jaarstukken 2010

De accountant merkt op dat de jaarrekening een goed inzicht geeft in het gerealiseerde resultaat over het jaar 2010 en de financiële positie per 31 december 2010. Wel wordt een verdere verbeterslag in de toelichting op de verschillen mogelijk geacht, met name door meer inzicht te geven in de achterliggende oorzaken die hieraan ten grondslag liggen. Bij het samenstellen van de jaarrekening 2011 zal daarom aan de verschillenanalyses bijzondere aandacht worden besteed.

1.5 Totstandkoming van de jaarrekening

De accountant adviseert ons de administratie tussentijds af te sluiten en analyses uit te voeren. Daarbij adviseert hij ons al gedurende het (boek)jaar documentatie op te nemen in de balansdossiers. Beide maatregelen dragen bij aan het verder verbeteren van de kwaliteit van de (verschillen)analyses en het verminderen van de werkdruk (m.n. de 'piekbelasting' bij het samenstellen van de jaarrekening in het eerste kwartaal). In de loop van 2011 wordt bezien of en zo ja op welke wijze wij aan deze aanbeveling invulling (kunnen) geven.

1.6 Samenvatting bevindingen tussentijdse controle 2010 en follow-up

De tussentijdse (interim)controle van 2010 is begin november uitgevoerd, waardoor de meeste acties die hieruit voortvloeiden nog in de beginfase zitten. Via voortgangsrapportages monitoren wij periodiek de voortgang hiervan.

Risicomanagement

In 2010 (en voorgaande jaren) is er veel aandacht besteed aan het risicomanagement binnen de organisatie. Door de accountant is geconstateerd dat (de gewenste) centrale aansturing van het risicomanagement inmiddels plaatsvindt. Door invoering van 'in control verklaringen' binnen de afdelingen zal structureel aandacht worden geschonken aan de belangrijkste risico's.

Inkopen

Door de accountant is geconstateerd dat verplichtingen boven de € 1.000 niet altijd worden vastgelegd in de verplichtingenadministratie en dat niet alle inkopen boven de € 50.000 door de diverse afdelingen worden gemeld aan de centrale afdeling Inkoop. Om de naleving (en juiste toepassing) van de interne richtlijnen en procedures beter te borgen zal hieraan in het kader van AO/IC - werkzaamheden in 2011 extra aandacht worden besteed.

Aanbesteden

Door de accountant is geconstateerd dat de aanbestedingsdossiers niet altijd conform de interne richtlijnen zijn samengesteld. Dit verbeterpunt wordt meegenomen bij het beter borgen van de naleving (en juiste toepassing) van de interne richtlijnen en procedures (zie onder inkopen hiervoor).

Contractenbeheer

De organisatie is overgestapt op een elektronisch contractbeheersysteem. Door de accountant is opgemerkt dat (nog) niet alle 'oude' contracten volledig zijn vastgelegd in dit systeem, waardoor het risico bestaat dat hierdoor onvoldoende inzicht bestaat in voorwaarden, afspraken en moment van afloop van contracten.

Tijdige rapportage onderbestedingen

De accountant merkt op dat het tijdig rapporteren van onderbestedingen onder de aandacht van de organisatie is. In de nieuwe begrotingssystematiek, waarover besluitvorming plaatsvindt bij de behandeling van de voorjaarsnota 2011, wordt dit onderwerp meegenomen.

2. Controle aanpak

De accountantscontrole is verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het Besluit accountantscontrole provincies en gemeenten (BAPG). Op grond van het BAPG stellen de Staten de goedkeuringstolerantie vast, zoals opgenomen in het Normenkader 2010, die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole hanteert. Tevens wordt door de accountant gerapporteerd over de bevindingen inzake de door de subcommissie voor de jaarrekening meegegeven aandachtspunten voor de controle 2010 (zie hoofdstuk 3).

3. Aandachtspunten vanuit de subcommissie

3.1 Inleiding

De subcommissie voor de jaarrekening heeft voor de controle 2010 de volgende aandachtspunten meegegeven: 1.) beoordeling van de reserves, mede naar aanleiding van het rapport van de Randstedelijke Rekenkamer; 2.) analyse van grote projecten en met name Hart van de Heuvelrug; 3.) Analyse van het revolving fund grondverwerving, de risico's en andere grondposities van de provincie; en 4.) analyse van de overige kapitaalgoederen van de provincie.

3.2 Beoordeling van de reserves

De accountant wijst ons er terecht op dat de beschikbare standaardmodellen voor het instellen van reserves, waarin onder meer voeding, minimumbedrag, streefbedrag en het bestedingsplan aan de orde worden gesteld, veelal slechts summier worden ingevuld.

Dit jaar zal hierop - zowel prospectief als retrospectief - veel scherper worden getoetst. Een eerste aanzet hiertoe is opgenomen in bijlage 4 'kenmerken reserves' van het Statenvoorstel.

3.3 Analyse grote projecten als Hart van de Heuvelrug

De accountant benadrukt het belang van een adequaat projectbeheer bij Hart van de Heuvelrug, gezien de grote (financiële) risico's die de provincie hierbij loopt (o.m. door ontwikkelingen op de woningmarkt). Concreet wordt voorgesteld de projectbeheersing verder te versterken door het frequent(er) opstellen van voortgangsrapportage aan de directie, het tussentijds verkrijgen van informatie van de deelnemers over de projectrealisatie, het centraal vastleggen van de projectgegevens en het aanstellen van een projectcontroller.

Wij nemen deze aanbevelingen van de accountant ter harte en in overleg met de betreffende afdeling zal in de loop van 2011 worden bepaald hoe wij aan deze aanbevelingen invulling gaan geven.

3.4 Analyse revolving fund en risico's in grondposities

Wij zijn verheugd met de opmerking van de accountant dat de procedures rondom het revolverend fonds adequaat zijn ingericht en dat beslissingen weloverwogen worden genomen.

3.5 Analyse overige kapitaalgoederen

In de verordening interne zaken is opgenomen dat GS dienen zorg te dragen voor een actuele en volledige registratie van onroerende zaken. Ook dient GS vast te stellen dat deze registratie systematisch wordt gecontroleerd op bestaan en aanwezigheid. De accountant constateert dat aan deze toets nog geen structurele invulling wordt gegeven en adviseert ons hierin te laten voorzien. Daarbij is geconstateerd dat de beheer- en onderhoudsplannen (van de kapitaalgoederen) niet altijd actueel zijn. Terecht adviseert de accountant ons maatregelen te laten treffen om de beheerplannen op een actueel niveau te brengen en te houden. Er dient evenwel nog afstemming plaats te vinden over de wijze waarop wij concreet aan deze aanbeveling opvolging willen geven.

4. Uitkomsten van de jaarrekeningcontrole (getrouwheid)

Voor een nadere toelichting op de analyse van het resultaat en van de financiële positie verwijzen wij het algemeen financieel verslag in de jaarrekening 2010.

Het stemt ons tevreden dat de huidige ratio van het weerstandsvermogen van de provincie Utrecht (4,03) op grond van landelijke normeringen als zeer goed wordt aangemerkt. Ook zijn wij verheugd met de constatering dat de risico's uitgebreid zijn toegelicht en dat hiermee een goed beeld wordt gegeven van de ontwikkeling in het weerstandsvermogen.

De accountant wijst ons er op - in aanvulling op de aanbeveling onder 3.5 - dat er geen actueel beheerplan is voor het beheer en onderhoud wegen (onder handen) en nazorg stortplaatsen.

Tot slot constateert de accountant dat er geen formeel informatiebeveiligingsplan is opgesteld, waarin de risico's en beheersmaatregelen in de geautomatiseerde omgeving zijn vastgelegd. Wij zullen bezien hoe wij aan deze aanbeveling invulling gaan geven.

5. Uitkomsten van de jaarrekeningcontrole (rechtmatigheid)

De accountant merkt op dat bij de controle van de inkoopfacturen in een aantal gevallen is vastgesteld dat autorisatie binnen het systeem heeft plaatsgevonden door de budgethouder, terwijl deze volgens de agenda niet aanwezig is geweest. Verder onderzoek is noodzakelijk om vast te stellen wat hiervoor de reden is geweest. Op basis van de voorlopige uitkomsten is er geen sprake van een materiële onzekerheid. De accountant dringt er sterk op aan het vervolgonderzoek op korte termijn te starten. Dit vervolgonderzoek is reeds gestart.